

ELANnaša
SMUČINA

LETNIK 18

ŠTEVILKA 1

15. JANUAR 1979

Prvi in tretji v slalomu v Kranjski gori

Ko stopamo v novo leto

Ko prebiramo spremne besede in voščila ob zadnjih novih letih v Naši smučini, kjer so na kratko orisana pretekla leta in so našteje nekatere naloge za v bodoče, vidimo, da smo bili precej realni ocenjevalci. Izpolnili ali dosegli smo celo tiste rezultate, ki smo jih imeli uvrščene med

»če bi bilo...«. O dosežkih gospodarjenja bo prilika natančneje govoriti ob zaključnem računu, sedaj naštejmo samo nekaj izpolnjenih nalog in projektov.

V začetku leta je bila izvedena odlična Elanova akcija na svetovnem prvenstvu v Garmischu, dobra na svetov-

nem prvenstvu v Lahtiju, odlični športni uspehi tekmovalcev na Elanovih proizvojdih. Po oceni drugih je uspela ena najlepših in najbolj funkcionalnih predstav smuči na ISPO v Münchnu, odlični nov design smuči s premiero na obeh svetovnih prvenstvih. Izvedli smo začetke gospodarskega povezovanja z bosanskim gospodarstvom, podpisali pogodbo o pričetku do-

mačega proizvodnje žičnic Pomagalski v Lesni Slovenjgradec, kjer Elan obdrži zastopstvo in koordinacijo med obema partnerjema. Pred poletno sezono smo realizirali projekt jahte 707 z dobro promocijo nato na velesejmu plovil v Genovi, razširili kooperacijski posel s Finsko firmo Korpivaara v ABS čol-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ko stopamo v novo leto

(Nadaljevanje s 1. strani)

nih. Pridobili smo homologacijo Elanovih uteži za vsa mednarodna tekmovanja v dviganju uteži, izborili si možnost izključnega dobavljanja proizvodov, ki jih Elan ponudi za Mediteranske igre v Splitu 1979, kljub hudi mednarodni in domači konkurenci. Predstavili smo in izvedli pominčne tribune za gledalce v dvoranah. Od večjih projektov smo privedli h koncu priprave in registracijo firme Elan v Avstriji ter izgradnjo objektov za proizvodnjo smučí v Brnci, pričeli s pripravami prevzema švedske firme za proizvodnjo tekaških smučí Sirius v Haparandi, prav tako pa pripravili ekonomsko, tehnološko in gradbeno osnovo za pričetek izgradnje hale B 1 za proizvodnjo smučí v Begunjah. Končno smo pripravili za proizvodnjo in pričeli z gradnjo jadralnih letal na preurejeni Fortuni.

use to očitno lažje kot si od zveznih organov pridobiti en sam papir-dokument za to izdelavo, saj nam še do konca leta niso uspeli izdati niti enega.

Toda zakonitosti gospodarjenja zahtevajo od nas tudi v naslednjem letu, da se borimo naprej, da zdržimo in opravimo kopico nalog, ki bodo najmanj tako zahtevne, kot so bile one iz preteklega leta.

Da bi imeli dober in velik kos kruha tudi v novem letu in bi delovali v korist dobri osnovi gospodarjenja v naslednjih letih, bomo morali pravočasno končati gradnjo hale B 1. Sprememba tehnologije, premestitev in nove vgraditve bodo morale potekati z najmanj izpada proizvodnje in brezglavosti. Proizvodnja smučí v Avstriji bo morala deloma nadomestiti izpad zaradi rekonstrukcije doma, prav tako pa bo to morala opraviti tudi povečana proizvodnja po rekonstrukciji.

nici notranjih problemov, ki jih moramo medsebojno urejati z več zavzetosti in tudi poslovne discipline ter samoupravne odgovornosti, ko se bodo morali sodelavci vključevati v reševanje notranje problematike. Še ne do konca izpeljano samoupravno in poslovno organiziranje nekateri že skušajo upreči v voz ozkih, lastnih interesov v škodo skupnim interesom vseh zaposlenih in Elana kot celote. Proti temu moramo pričakovati in zahtevati večjo zavzetost samoupravnih teles, predvsem pa družbenopolitičnih organizacij in ne prepuščati reagiranja zgolj upravnim potem in telesom. Enako se mora mnenje in volja Elanovega delegata slišati povsod, kjer ima pravico in dolžnost sodelovati.

Ob vseh teh nalogah je pri nas seveda še večja nevarnost kot drugje, da nihče ne bi imel časa in volje skrbeti za rast človeka kot osebnosti. Kaj nam pomaga novi višji standard v stari miselnosti, ko še mnogi nimajo potrebe tudi spremeniti načina mišljenja? Ali so ljudje zares bogatejši, predvsem notranje ali so sposobnejši o vsem odločati, ali so bolj zadovoljni in srečnejši, če so materialno bogatejši? Skrajni čas je že, da pridejo ta

KOLEKTIVU „ELAN“

in vaši družini želimo

veliko uspehov v letu

1979

družina

Petar Krizaj

uprašanja tudi v razpravo na samoupravnih, upravnih in družbenopolitičnih organih in da se dokopljemo do razumejših odgovorov in akcij kot pa jih danes ponekod krojijo posamezniki in gostilniške razprave ter miselnost.

V Elanu torej ne bo zapečkarstva tudi v prihodnjih letih, zato ne dopuščajmo niti organom, niti posameznikom, da bi ne opravljali poleg pravic tudi tistih dolžnosti, zaradi katerih so v kolektivu! Ne dopuščajmo nikomur razvrednotiti truda prizadevnih in požrtvovalnih članov in organov kolektiva! Tem gre predvsem čestitka za opravljeno delo.

Zato si želimo elanovsko zagnanost, zdravje, družinsko srečo, več spoštovanja slehernega člana kolektiva in družbene skupnosti, da bi tako bili zadovoljni v novem letu, polnem velikih obveznosti za nas vse.

Dolfe VOJSK

SREČNO IN USPEŠNO
LETO 1979!

Vse našete naloge smo izvrševali v pogojih, kot so veljali za vse organizacije v naši domovini. Predvsem smo za vsakodnevno prakso prilagajali našo notranjo samoupravno in organizacijsko ureditev in pri tem naredili še nekaj sprememb (dodatni TOZD Vzdrževanja itd.). Pestilo nas je in nas še pesti pomanjkanje dobrih strokovnih sodelavcev (kvalificiranih delavcev, ekonomistov in inženirjev raznih strok). Skrbel nas je in nas bo izgleda v naslednjem letu še bolj nezadržan porast cen materialom, še bolj pa storitev in energije, nadalje vedno težja izvožno-uvozna problematika, mlahavo in neprecizno izpolnjevanje nalog nekaterih sodelavcev, povečevanje odsotnosti delavcev z dela itd.

Da bi bilo vsakomur jasno, s kakšnimi težavami se bori, naj navedem, da smo marca zaprosili za potrebne dokumente pri izdelavi jadralnih letal in da smo istočasno pričeli z notranjimi pripravami zanje. Dobili smo od nemškega partnerja vso dokumentacijo, sklenili pogodbo, prilagodili proizvodne prostore, pridobili sodelavce, jih v Nemčiji specializirali, v Nemčiji naredili dva aviona ter končno doma tretjega, pa je

Enako bomo morali privedi na optimalno raven proizvodnjo letal, ki so, kar zadeva inozemstvo že vsa naročena. Slediti bomo morali velikim potrebam po telovadnem orodju, kjer moramo iskati kooperacijske povezave, morebiti tudi v okviru občine, kjer bi lahko nekaterim dosedanjim klasičnim proizvodnjam dali solidnejši razvojni koncept.

Naši glavni problemi bodo na poslovnem področju pomanjkanje sredstev za širitev in sprotno proizvodnjo, ko se na področju ne moremo popolnoma izogniti sezonskim vplivom. Velik problem je in ostane izvožno-uvozna problematika in pomanjkanje kadrov za močnejši svetovni vpliv Elana, ko nastaja čas, da bi morda preko Elana zavkročili vsaj slovensko, če že ne jugoslovansko ponudbo izdelkov za prosti čas v svetu. Prav tako bo v naslednjem letu ostal problem še nezadostnega zadovoljevanja potreb tržišča po naših proizvodih, s čimer dela javnost na nas pritisk, konkurenca pa se s tem okorišča.

Skoraj neverjetni uspehi pa tudi ogromne naloge, ki jih imamo, nas ne bodo smeli oslepiti, da ne bi videli v res-

Planiški komitet je zboroval v Elanu

Gradnja hale B 1 tudi pozimi ne počiva

XVIII. Pokal Vitranc je za nami

ELAN

v Kranjski gori

Naši med našimi

Dolfe Vojsk v razgovoru s trenerjem Jug. reprezentance tov. Tonetom Vogrincem

Tudi XVIII. Pokal Vitranc je tako pod streho, čeprav smo na ta trenutek čakali tokrat nekoliko dlje. Po organizacijskem spodrsrljaju v letu 1976 in izgubljeni kandidaturi v letu 1977 se je letos tekmovanje odvijalo brezhibno.

Kljub muhastemu decembru, ki sprva ni obetal snega, je le-ta nekaj dni pred tekmovanjem vendarle osrečil tako glavnega organizatorja kot tudi ostale, ki smo bili posredno ali neposredno vpleteni v prireditve in tako veliko pripomogli k tako uspešnemu zaključku. Elan je v pretekli tekmovalni sezoni nekajkrat dokazal, kako lahko dobro zastavljene propagandne akcije na tovrstnih prireditvah, ponesejo njegovo ime širom po svetu.

Enkratni dokaz temu, upam da ne neponovljiv, je bil vsekako Garmisch, kjer je koncept sistematično zastavljenih akcij naletel na širok odmev.

Žal tako sistematično nastopanje na vseh tekmovaljih ni mogoče, zato pa je toliko bolj pomembno izkoristiti prednosti domačega terena.

S to parolo smo se letos tudi lotili akcij, ki smo jih realizirali v Kranjski gori. Dobro smo se namreč zavedali, da bomo na pobočjih Vitranca

mного lažje in popolneje uresničili svoje zamisli.

Pri tem smo seveda imeli v mislih tudi tekmovalne rezultate, tako Stenmarkove kot tudi Križajeve, Zemanove in morda še koga iz naše ekipe.

Tudi dejstva, da je bilo v Kranjski gori prisotno okrog 200 domačih in tujih novinarjev, da je obe tekmovanji prenašala Evrovizija in da so tudi mnoge evropske radijske postaje imele direktne prenose s tekmovanja, so našim zamislam dala še večjo težo. Celotna akcija je bila v osnovi zamišljena v stilu – Elan na vsakem koraku:

– tako so bili na startu in v ciljni ravnini naši privrženci z razprtimi dežniki z napisom Elan, katerih kamere niso mogle prezreti, pa tudi številni obiskovalci so jih zavidljivo opazovali;

– nadalje smo na mestih, kjer se je po naši presoji oko kamere največkrat ustavilo, postavljali naše smuči in jih tako posredovali v evrovizijski video-eter;

– dobro postavljena transparenta v ciljni ravnini, eden celo na mestu, kjer tekmovalci le-to zapuščajo, sta odigrala pomembno vlogo;

– naše papirne zastavice vzdolž proge so še vedno spominki, po katerem so po

Elan je bil v Kranjski gori povsod prisoten

tekmovanju planili predvsem mlajši obiskovalci;

– posebni leseni merilci za merilne naprave so navadno popisani z imenom firme, ki meri čase tekmovalcev, tokrat se je za razliko na njih pojavilo naše ime;

– v drugem teku slaloma so smučiči na startu zbudle v oči vedno znova, ko se je na proggo podal nov tekmovalac in še bi lahko naštevali. Pečat vsemu pa so bili še izvrstni rezultati tekmovalcev na smučeh Elan.

Dve zmagi Ingemarja, ki je na Vitrancu pokazal da je še vedno razred zase, tretje in četrto mesto Bojana ter deveto mesto Zemana v slalomu, to se v dveh dnevih Elanu še ni zgodilo. Pri vsem tem seveda ne gre pozabiti tudi na ostale naše tekmovalce, ki so dokazali, da nekajletno sistematično delo že daje prve rezultate.

Celotna podoba ene točke letošnjega smučarskega cirkusa je tako sklenjena.

Zadovoljni smo, razen tistih, ki jim je tokrat športna sreča obrnila hrbet, lahko vsi. Tako organizatorji, ki so za svojo brezhribno opravljeno nalogo dobili številna priznanja, kot gledalci, ki so dva dni lahko spremljali na delu elito svetovnega alpskega smučanja, pa tudi tekmovalci, saj so po izjavah mnogih letos prvič tekmovali v »pravih zimskih razmerah«.

Kaj pa Elan?

Brez dvoma nam je tudi tokrat uspel večji del zamišljenega. V Kranjski gori smo bili prisotni povsod, pa tudi v tisku skoraj ni bilo novice, v kateri bi bilo izpuščeno naše ime.

Da ne gre za samohvalo, naj povzamem izjavi gostov organizacijskega komiteja tov. Toneta Boleta, člana predsedstva SRS in tov. Zvoneta Dragana, podpredsednika IS Slovenije, v katerih sta čestitala Elanu za dosežene rezultate, nista pa skrivala navdušenja nad tem, da z našimi izdelki krojimo, ob pomoči tekmovalcev, usodo vrha tekmovanja za svetovni pokal.

Tudi v rubriki »Halo Kranjska gora« smo našli svoje mesto – novinarji so se nam namreč zahvalili za skromna priložnostna darila, katera smo jim ob tej priliki pripravili.

Ko pa se je najhujši vrvež pomiril in ko so nekateri tekmovalci že zapustili Kranjsko goro pa smo organizirali še sprejem za naše novinarje in v sproščenem razgovoru še enkrat rezimirali pretekla dogajanja. Ta skromna pozornost je med novinarji naletela na dokajšnje odobravanje.

Ce strnemo, je ugotovitev enoglasno – planirani učinek je dosežen, tekmovalni uspehi so temu dali svojo težo, vsekakor pa se je glas Elana tudi tokrat slišal zelo daleč in bo sigurno pozitivno vplival na dosego še boljših poslovnih rezultatov v prihodnosti.

Uroš Aljančič

Naš Camelot

Kranjska gora me je v preteklem tednu spominjala na neobstoječo tradicijo CAMELOT, v kateri je pred tisoč in več leti vladal legendarni angleški kralj Artur z vitezi ob svoji okrogli mizi. Legenda govori, da so se v CAMELOTU mogle izpolniti vse želje in vse sanje in da je tam nek čudežni MERLIN pletel nevidne čipke ljudskih usod in življenjskih poti z večnimi gibanji med vero in izdajo, dobrim in zlem, uspehom in razočaranj. CAMELOT je ostal pojem kraja iz sanj.

Odkod ta primerjava med Kranjsko goro in nekega davnega CAMELOTA?

Enostavno: ne pomnim, da bi bila katerakoli športna prireditev do te mere izpolnila in preseгла vsa naša pričakovanja, kot je to bil slučaj na tekmi za XVIII. »Pokal Vitranc« – FIS »Svetovni pokal« v slalomu in veleslalomu 1978. Lahko bi se reklo, da je vse bilo perfektno in da je vse to mejilo na neresnično v tej absolutni perfekčnosti športnega dogodka. Od čarobne miline belega snega na vrhu najlepše alpske zime, organizacije, kateri bi se ne moglo očitati najmanjše hibe (dragocene so bile izkušnje nesrečne kranjskogorske napake iz 1976), z legendarnim Stenmarkom, popularnim do neverjetnosti, ki je prišel sem, da bi zmagal in storil je to na najbolj superioren in najhladnokrvnejši stenmarkovski način. Končno, s Križajem od katerega so bila mesta na vrhu več od doseženih točk, plasmana, osebnih trofej – BIL JE TO TA CAMELOTOSKI SAN, KI SE JE KONČNO URESNICIL.

Že leta se ukvarjam s fenomenom slovenskih želja, da se njihovi fantje potrdijo tudi v svetovnem merilu v tem športu, do katerega (ni treba posebej poudarjati zakaj) je bilo ljudem v naši najsevernejši republiki največ. Več od vseh drugih športov, ne glede na kateri lestvici je pri dogovorjeni prioriteti športov. Bodimo iskreni: v Sloveniji je smučanje – smučanje! Prvo in edino, navkljub vsemu. To je del socio-psiološkega kompleksa z globokimi, ne samo športnimi značajnostmi. Težnja je bila zato večja, v kolikor je bil razmak med njo in realnostjo (beri rezultati na mednarodni smučarski sceni) večji. In dolgo je trajalo to neskladje, predolgo! Zdaj se zdi, ga je vendarle konec.

Za to je zaslužen BOJAN KRIZAJ, mladenič, ki bo v začetku leta 1979 proslavil v Pristavi pri Trziču svoj 22. rojstni dan, da bi od tod takoj za tem odšel zopet v svet. V svet, ki ga je do kraja sprejel kot svojega, kateremu tudi sam pripada, v ta čarobni in pomalem prazni, neznan in okrutni »beli cirkus« v kateri senci so najbolje plačani »amaterski« smučarji sveta, med sodobnimi nomadi belih strmin pod dirigentsko palico švicarskega novinarja in menažerja SERGEJA LANGA. Križaj je izpolnil v Kranjski gori svoje in tuje ter naše sanje in želje. Naredil je za Slovenijo in Slovence to, kar niso mogli storiti preje smučarski velikani: Tinček Mulej, Matvez Lukanc, Janko Štefe, Franci Cvenkelj, Peter Lakota, Blaž Jakopič, Majda Ankele, Janez Polda, Rudi Finžgar, Ludvik Zajc, Danilo Pudgar, niti ne Bogdan Norčič, skakalec, ki je z rahlim dotikom rok poletel na smučeh dalje od kateregakoli živega bitja – 181 metrov daleč.

Še ena dimenzija triumfa je bila prav tako važna. Bila je objavljena v DELU 23. XII. 1978 na prvi strani: telefoto iz Kranjske gore, ki je obšel svet. Na njem so zmagovalci veleslaloma na Vitrancu. Levo drugo plasi-rani Peter Lüscher, mladi Švicar, v sredini Ingemar Stenmark, Šved in desno naš alpski junak Bojan Križaj iz Trziča. In kakor je to že navada v publiciteti, so zmagovalci lepo dvignili in pokazali svoje dragocene smučiči. Na »Lüscherjevih je pisalo »ROSSIGNOL«, na

Stenmarkovih in Križajevih sta se videli dve prepleteni veliki črki »E« in polno ime proizvajalca – Jugoslovanski Elan iz Begunj.

Samo v SE Sloveniji – mi je dejal Elanov direktor Dolfe Vojsk, se proda okoli 70.000 parov smučiči letno, od 500.000 parov skupne letne proizvodnje. Ni pri nas športa, ki bi se tako hitro in tako masovno razvijal kot smučanje. To je tudi velik in dober posel, pri katerem so Stenmark, Križaj, jutri mogoče Strel ali kdo drug, najboljša možna propaganda, fantastična reklama.

Vzemimo vse to skupaj. Kranjska gora v polnem siju zimske lepote. V njej neprekosljivi super-as Stenmark »cela epoha v tehničnem razvoju smučiči« kakor to pravi glavni konstruktor Elanovih smučiči, inženir Andrej Robič. Poleg Stenmarka – Bojan Križaj. Boljši od bivših zmagovalcev svetovnega pokala, olimpijskih in svetovnih prvakov, boljši od Thoenija, Grosa, Hemmija, pred starimi orli in mladimi petelini, Švicarji, Avstrijci, Nemci, Italijani, Amerikanci, Francozi, vso to alpsko bratovščino, na katero smo včasih gledali, kakor se iz Bohinja gleda na Triglav. S fenomenom Elana v ozadju, kot delom nacionalnega ponosa. Vidite do kam sega naš smučarski CAMELOT v izdaji Kranjske gore 1978. Daljne sanje, ki niso več – sanje.

SPORTSKE NOVOSTI
26. XII. 1978
VILKO LUNCER

Bojan med svojimi navijači iz Trziča v Kranjski gori

Stenmark

v Brnci

Elanov praznik na Koroškem

Ze pred otvoritvijo trgovine Elan v Brnci na Koroškem, je bil najavljen obisk najboljšega smučarja na svetu, Ingemarja Stenmarka za torek 19. decembra 1978. Za ta obisk je med tamkajšnje javnostjo vladalo veliko zanimanje. Kako tudi ne bi, ko pa so prebivalci onkraj Karavank mnogokaj pridobili. Dobili so novo tovarno, dobili so delo, s tem so v središču pozornosti avstrijske javnosti — in dobili so s tem v goste najboljšega smučarja na svetu, Šveda Ingemarja Stenmarka. Še pred letom dni se jim še sanjalo ni, da bo prav v njihovi sredini tak premik.

Tisti torek, 19. XII. 1978, je močno snežilo. Ceste so bile zelo slabo prevozne, ljudje so tičali pod toplo streho. Ingemar ni odnehal. Obljubil je in prišel je! To pa je bil dogodek za krajanje, kakršnega zlepa ne bodo več doživeli. Trlo se je ljudi, predvsem mladine. Vsi so hoteli avtograme, vsi so tiščali v smučarskega asa. On pa jih je sprejel in mirno delil

podpise dobri dve uri. Ni mu bilo odveč, vse je očaral s svojo mirnostjo, vladnostjo in potrpežljivostjo. Spoznali so ne samo smučarja-športnika, temveč tudi idealnega človeka. Mimogrede povedano, tisti dan je močno porastel tudi promet v trgovini. Kolikšen pa bi bil obisk ljudi ob lepem vremenu, si je težko predstavljati. Še dan, dva po tem so kupci spraševali, če imajo še Stenmarka.

Smučarski idol si je ta dan ogledal tudi novo tovarno, ki je tik pred otvoritvijo in je bil nad tem kar je videl, prijetno presenečen. Ta obisk pomeni za Elan mnogo. Z dejstvi dokazuje svetu svojo uvrstitev v sam vrh proizvajalcev smuči in športne opreme. V svojih vrstah združuje najboljše smučarske tekmovalce, Stenmarka, Križaja, Zemana, Strela in druge.

Obisk tako znamenite osebnosti Elanu, je z njegove strani tudi priznanje, da ceni Elan v celoti, tako kot visoko ceni Elanove smuči, s katerimi zmaguje že leta iz tekme v tekmo.

Stenmark v Brnci, za spremembo nasmejan

*Veselo božično praznovanje
zob Vani kolektiv iz Brnce
srečno novo leto*

21. 12. 1978
Mod. 1978 000.002
1979 magoča se 179998

Druga zalepljena smučka v Brnci

Stenmark deli avtograme v Brnci

Priznanja najboljšim športnikom Gorenjske

V Festivalni dvorani na Bledu je bila 23. decembra slovesna razglasitev najboljših športnikov Gorenjske. Obenem so združili to zabavno športno prireditev z razdelitvijo nagrad najboljšim športnikom in sindikalnim športnim organizacijam občine Radovljica.

Za najboljšega športnika leta 1978 so izbrali plavalca Boruta Petriča, med deklety pa Nušo Tome. Med ekipami pa je bila izbrana kot najboljša ekipa jeseniških hokejistov.

Na prireditvi so tudi predstavili nekaj drugih športnikov, med njimi padalko Legatovo, alpinista Manfreda in Berganta, smučarje Kuralta, Ziblerja, Strela in Polono Pahar; o blejskih odbojkaših pa sta spregovorila Maja Zore in Srečko Bernik.

Najboljšemu športniku Borutu Petriču so izročili med drugimi tudi elanovo nagrado, vrednostno pismo za din 2000, ki ga nagrajenec lahko vnovič z nakupom naših izdelkov v trgovini v Begunjah.

Ali se to tiče tudi nas?

Odlomki iz pogovora s sekretarjem predsedstva CK ZKJ Stanetom Dolancem za novoletno prilogo »Dela«

DELO: Nekajkrat ste že rekli, da je veliko lažje graditi tovarne, železnice, ceste kot pa nove ljudi. Ste še vedno tega prepričani?

DOLANC: Osnovni problem pri nas ni dopolnjevanje sistema, čeprav je to tudi izredno pomembno in bo verjetno v prihodnjem letu ena naših glavnih nalog, ampak bitka za zavest ljudi. Bil sem proti vsaki indoktrinaciji in sem še vedno. Dokler pri nas ne bo ogromna večina ljudi, kar je daljnoročen proces, vedela, da je vse, kar imamo in kar bomo lahko jutri imeli, odvisno od nas vseh in da smo v sistemu, ki temelji na samoupravnih odnosih, vsi odgovorni za vse, toliko časa bomo imeli probleme.

Zavest ljudi se ne dviguje samo z uspehi. Zavest ljudi se včasih dviguje, ko zaideš v hude težave in začneš razmišljati o tem, kako boš našel izhod. Moramo se navaditi, da bo na določenih področjih potrebno tudi zategniti pasove, seveda ne dobesedno.

DELO: Tu se ne bi strinjali z vami. Pas moramo zategniti tam, kjer očitno živimo prerazkošno.

DOLANC: Pred leti smo govorili o varčevanju ...

DELO: ... to smo spremeniili v kampanjo, napadli nekaj stvari, in akcijo zbanalizirali.

DOLANC: Problem varčevanja je še danes aktualen, toda drugače. Bral sem, da v Ljubljani vržejo vsak dan toliko kruha v smeti, kot ga porabijo v Trbovljah. Poglejte drugo: pri nas nihče več ne pobira starega papirja. Ni nekega organiziranega – tudi ekonomskega ne – pristopa. Ne mislim, da je rešitev v akcijah šolarjev, mladine, rdečega križa. Varčevanje bi moralo biti sestavni del našega ekonomskega sistema. O tem se premalo razmišlja.

Govorili smo, ne vem kolikokrat, o proslavah. Drugo leto jih bo cela vrsta: šestdeseta obletnica ustanovitve komunistične partije, enaka obletnica ustanovitve SKOJ in revolucionarnega sindikata, štirideseta obletnica sestanka CK KPJ v Bohinju, petdeseta obletnica smrti Djura Djakovića. Nedavno sem gledal seznam proslav in jih naštel, okoli šestdeset. V predsedstvu CK ZKJ smo sklenili, da morajo biti proslave skromne, delovne, ne smemo iti na velike manifestacije. To nas namreč ogromno stane, drugič, odvrača ljudi od dela, tretjič, oblike je treba prilagajati potrebam sedanjega časa.

DELO: Ali ocenjujete, da je resolucija 1979 najbolj ustrezen izraz potreb in

zmožnosti naše družbe v tem trenutku?

DOLANC: Mislim, da je naša resolucija dobra, predvsem zato, ker je realna. Če bomo hoteli doseči več, da nam bo še bolje, bomo morali resnično vsi sodelovati. Čisto ljudski primer: v Ljubljani so bili alarmi zaradi onesnaženja ozračja. Vsi so vpili, da je ozračje onesnaženo, vsi pa se vozijo z avtomobili in vsi delajo isto kot prej, samo z roko kažejo na drugega. Ne samo na drugega, predvsem na vodstvene organe. Kriva je skupščina, kriva je vlada, kriv je celo centralni komite, ker je ozračje onesnaženo. Da bi pa vsak posameznik kaj storil, to pa ne!

DELO: Včasih verjetno duši samoupravljanje tudi preobilica pravnškega in tehnokratskega besedišča o samoupravljanju.

DOLANC: Objektivno je to lahko res. Tudi tako lahko omejuješ svoboden, demokratičen razvoj samoupravnega življenja, če hočeš vse razporediti po predalčkih. Življenje pa ni sestavljeno samo iz predalčkov in kartonov. Seveda so tudi ti potrebni, ker ne smemo misliti, da se bo – tako kot v stari Grčiji ali Rimu – zbrala na trgu množica ljudi, vzklakala in zahtevala eno ali drugo. Družbeno življenje danes zahteva organiziranost, jasne odnose prav zaradi jasne odgovornosti.

DELO: So pa primeri, ko se radi izognemo samoupravni odgovornosti in se raje prepuščamo tako imenovani državnim regulativni na vseh ravneh.

DOLANC: Prav gotovo bomo še dolgo potrebovali tudi zakone in odloke na mnogih področjih. Tu si ne smemo delati iluzij in demagogija na tem področju bi bila lahko zelo nevarna. Položaj, kakršnega imamo v družbi, moramo gledati zelo stvarno. Čeprav ves čas govorimo, da je treba razvijati zavest ljudi in da je njihova osveščenost relativno zelo visoka, zahteva vendarle samoupravni družbeni odnos nenehen in še trši boj za razvoj te osveščenosti. Velikokrat bo v raznih situacijah potreben tudi še odlok ali zakon, ki pa mora nastati na demokratičen način. Sicer pa v našem sistemu drugače tudi ni mogoče, saj so vse družbenopolitične skupnosti sestavljene iz delegatov.

DELO: Omenili ste demagogijo. Naj zastavimo takole: ena od značilnosti leta 1978 je bila tudi, da smo začeli razpravljati o skrajšanju delovnega časa, čeprav ugotavljamo, da nam produktivnost nenehno pada.

Misel morda ne bi bila slaba, če bi se nam res posrežilo intenzivirati delo, samo vprašanje je, kako?

DOLANC: Mislim, da je v tem trenutku kakršnokoli nachenjanje debate o skrajšanem delovnem času nesprejemljivo. V tem trenutku je to v neposrednem nasprotju z našo linijo in s položajem, z življenjem in s stvarnostjo. Bil bi za skrajšanje delovnega časa, če bi zagotovili, da bomo delali bolj intenzivno. Toda bojim se, da bi samo skrajšali delovni čas, delali pa bi po starem. V tem trenutku za kaj takega še nismo zreli. Nasprotno. Mislim, da je treba tudi nekaterim demagogijam stopiti na prste. Vse tisto, kar je pri nas nujno, naj bo tudi dobro plačano. Povem primer, ob katerem vem, da bodo peki poskočili, toda vseeno: če želimo imeti svež kruh, potem je pač treba plačati, in to dobro, nočno delo pekov. Ali: ponekod so hoteli zapreti trgovine tudi ob sobotah. Po vsem svetu pa imajo še ob nedeljah odprte trgovine in takrat največ prodajo. Pri nas pa naj bi trgovine ob sobotah zaprli. Menim, da je to demagogija ...

DELO: ... Ali, če pristavimo svoj lonček, da pošta ob sobotah noče raznašati Dela ...

DOLANC: ... Ali da na Žalah nočejo pokopavati ob koncu tedna. To so nesprejemljivi primeri, ki so še posebej poudarjeni ob praznikih, ko vikendi trajajo včasih celo pet dni. To je nemogoče!

DELO: Letos smo z vašo podporo začeli boj proti pretiranemu sestankovanju. Žal, moramo ugotoviti, da nismo bili preveč uspešni.

DOLANC: Tudi to sodi v akcije za stabilizacijo, za varčevanje. Mislim, da na smemo dovoliti – še posebej ne v partiji, socialistični zvezi, sindikatih – da bi bili sestanki v delovnem času. Če ne bo šlo drugače, bomo morali navsezadnje dati direktivo in takšno sestankovanje prepovedati. Zračunajte, koliko Jugoslovancov je v družbenopolitičnih organizacijah, v samoupravnih organih, v delegacijah, in koliko sestankovanja gre na račun delovnega časa. Dobili bi ogromne številke. Seveda je treba tudi poudariti, da morajo biti sestanki dobro pripravljani, kratki, jasni, onemogočiti moramo poklicne razpravljalce, tako imenovane morilce, ki z besedovanjem ure in ure morijo ljudi. Ti sestanki morajo biti zunaj delovnega časa. Nedvomno sodi to med metode sodobnega političnega dela. Poglejte, kako človek danes živi. Izračunajte in boste videli, da mu preprosto zmanjka časa, da bi se delal. Temu je treba napraviti konec. Zato smo spet uvrstili v delovni program predsedstva CK ZKJ temo varčevanje. Tudi tu bo potreben boj za zavest ljudi.

DELO: Nekoč ste rekli, da samoupravljanje ne more biti in ne sme biti sinonim za malomarnost, neodgovornost, nedisciplino niti za povprečnost. Samoupravljanje ne prenese mlačnih ekip oziroma ljudi, ki se bojijo tvegati. Vsega tega pa, žal, danes ne manjka.

DOLANC: Takega obnašanja ne bi smeli prenašati, prenašamo pa ga, žal, še vedno.

DELO: ... in za kaj? Morda celo s preveč popustljivosti?

DOLANC: Zaradi tega, ker smo čisto oportunisti, ker včasih zganjamo v bistvu lažno solidarnost. Menim pa, da je ena temeljnih nalog komunistov in vseh razgledanih ljudi boj zoper povprečnost, zoper oportunizem, zoper vse, čemur pravimo drobnjakarstvo. Mislim, da je, na primer, prav v gospodarskem življenju Slovenije preveč živo drobnjakarstvo, velikokrat je navzoč oportunizem. Ni velikih akcij in velikopoteznosti, ki bi slovensko gospodarstvo gnale naprej.

Ob teh ugotovitvah bi dodal, da nam manjka kadrov, sposobnih ljudi v gospodarstvu, ki bi imeli iniciativo, znanje, drznost in zaupanje.

DELO: Pravimo pa tudi, da se strokovnjaki iz univerzitetnih krogov premalo izkazujejo. Trdijo celo, da nimajo možnosti, s katero bi lahko svoje znanje koristno vključili v prizadevanje Slovenije za večje projekte. Skratka, velikokrat je slišati, da strokovnjakov ne pustimo »zraven«. To je torej druga teza na isto temo.

DOLANC: Velika stvar v letošnjem letu, tudi na kongresu, ki je posebej – tudi na temelju študije Edvarda Kardelja – poudaril nujnost, da bolj vrednotimo in upoštevamo znanost kot sestavni del proizvodnega odnosa. Danes brez znanosti ne moremo več naprej. To ni fraza. V konkretnem, družbenem, političnem in ekonomskem življenju moramo vključevati resnično znanost – v raznih oblikah sodelovanja z univerzami, akademijami, inštituti – v življenje, in to v ekonomsko, politično, kulturno življenje. Te misli je nedavno zelo dobro razvil Sergej Kraigher na proslavi ob štirideseti obletnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti. To je torej tudi ena od nalog komunistov, ki morajo zahtevati nenehno navzočnost znanosti na vseh področjih družbenega življenja. Če ne bomo dosegali tega, se bo zgodilo ne samo to, da tehnologija ne bo napredovala, da bo proizvodnost dela nenehno ogrožena, v nevarnosti bo naš razvoj. Če tega ne bomo upoštevali, bomo imeli politične probleme. Tu ne gre za konflikt z intelektualci, ampak za konflikt z delavskim razredom, saj bodo ogroženi družbeni cilji, ki so dogovorjeni.

Priprave na Olimpiado 1984

INFORMACIJA

O pripravah na organizacijo XIV. zimskih olimpijskih iger (Povzetek)

Sarajevo, novembra 1978

Izvršni svet Skupščine SRBiH je na svoji seji dne 13. julija 1978 sklenil, naj se pripravi širša informacija o poteku priprav na kandidacijo mesta Sarajeva za organizatorja XIV. zimskih olimpijskih iger leta 1984, načinu njihovega financiranja in drugih bistvenih vprašanjih.

Republiški sekretariat za izobraževanje, znanost, kulturo in telesno kulturo, Republiški sekretariat za finance in Organizacijski odbor XIV. zimskih olimpijskih iger 1984. leta so pripravili Informacijo, ki jo je Izvršni svet Skupščine SRBiH sprejel na svoji 29. seji, dne 16. novembra 1978.

I

Širša okolica Sarajeva ima izredno ugodne pogoje za razvoj zimskošportnih centrov. Možnosti, ki jih nudijo masivi Jahorine, Igmana, Bjelačnice in Treberviča, so predstavljale izhodišče za razmišljanje o kandidaturi za gostitelja Zimskih olimpijskih iger. Leta 1977, ko je Mednarodni olimpijski komite razpisal natečaj za kandidacijo za organizacijo Iger leta 1984, je bila dana vzpodbuda, da se preuči možnost, da bi bilo Sarajevo organizator. Izhodišča so bila naslednja dejstva:

- pomen Iger za nadaljnji razvoj telesne kulture, vrhunškega in rekreativnega športa;
- prispevek k razvoju turističnega gospodarstva oz. dolgoročni ekonomski vplivi zaradi odpiranja turističnih centrov;

- nadaljnja politična afirmacija Jugoslavije, BiH in mesta Sarajeva, njenega političnega razvoja in afirmacije njene neuvrščene politike.

Pripravljalni odbor je globalno proučil, ali glede na pogoje Mednarodnega olimpijskega komiteja obstoje realne možnosti, da se z obstoječimi naravnimi pogoji, objekti in kadri zagotovi organizacija Iger.

Kandidatura mesta Sarajeva za organizacijo XIV. zimskih olimpijskih iger je bila predložena v decembru 1977. Poleg Sarajeva sta bila kandidata še Saporu (Japonska) in Göteborg (Švedska). To, da je Sarajevo dobilo kandidacijo, je prav gotovo še ena potrditev ugleda, ki ga neuvrščena, samoupravna Jugoslavija v svetu uživa.

II

Ko je Mednarodni olimpijski komite 18. maja 1978 v Atenah sprejel sklep, da se

organizacija XIV. zimskih olimpijskih iger zaupa mestu Sarajevu oz. Jugoslaviji, so Skupščina mesta, Jugoslovanski olimpijski komite, Jugoslovanska zveza telesnokulturnih organizacij in Izvršni svet Skupščine SRBiH preučili in sprejeli poročila o poteku kandidature.

Na predlog Izvršnega odbora je Skupščina mesta sprejela Odlok o izdelavi prostorskega načrta za Zimsko olimpiado, glede na kratke roke za izgradnjo posameznih objektov (vse naprave morajo biti v uporabi najkasneje leta 1983) pa so že začeli projektirati tiste objekte, za katere je lokacija že definitivno ugotovljena (kompleks »ZETRA«, kjer bosta otvoritev in zaključek, »SKENDERIJA« — dvorana z umetnim ledom, Olimpijska vas — Studentsko naselje v Nedjaričih, kjer so 31. julija položili temeljni kamen za drugo stavbo s 1000 posteljami itd.).

Sarajevo pa je s tem, da je dobilo Zimske olimpijske igre, vzbudilo veliko zanimanje doma in po svetu. Mnogo domačih in tujih organizacij je Organizacijskemu odboru ponudilo svoje usluge, vrste se obiski novinarjev (po ocenah je bilo do konca oktobra t. l. v domačem tisku objavljenih več kot 650 člankov), TV ekip (Nemčija, Švedska, Japonska, Belgija, Avstrija) itd. Zveza telesnokulturnih organizacij BiH pa je vzpodbudila tudi akcije, s katerimi naj bi zagotovila kvalitetnejše sodelovanje naših tekmovalcev.

Se od prej pa se nadaljuje plodno sodelovanje z mednarodnimi športnimi federacijami in večino jugoslovanskih športnih zvez. Evropski alpski pokal (Jahorina), skoki (Vlašić) in tekmovalja v tehikih — »Igmanski marš« so preizkusi za organizacijo in pouk večjega števila sedanjih in novih kadrov, kar je še zlasti pomembno, ker bo Sarajevo leta 1980 organizator svetovnega mladinskega prvenstva v biatlonu (Igman).

III

Začasni Organizacijski odbor, ki je bil formiran 3. oktobra 1978, ima pet odborov in sekretariat. Odbori so: za načrtovanje in izgradnjo, za šport, za splošne zadeve, za materialno-finančna vprašanja in za informiranje in propagando.

Na osnovi sprejetega koncepta in cen iz leta 1978 je bil izdelan elaborat za izgradnjo športnih objektov, kjer bodo potekale ZOI, z vsemi potrebnimi napravami, kot tudi za stroške neposredne organiza-

cije. Izračuna so bila skupna sredstva v višini 1.870.000.000 dinarjev, od tega za izgradnjo športnih objektov 1 milijardo 570 milijonov dinarjev, za stroške neposredne organizacije in izvedbo ZOI pa 300 milijonov dinarjev.

Ta predračun pa ne obsega objektov infrastrukture npr. prometnih zvez, PTT in električne mreže, hotelskih kapacitet, namestitve športnikov v Olimpijski vasi, modernizacije radia in TV ter drugih sredstev obveščanja ipd.

Med pripravami na kandidacijo, pa tudi danes, se je vedno izhajalo iz tega, da gre za vsejugoslovansko manifestacijo in da je njena uspešna organizacija stvar cele naše socialistične skupnosti.

V predlogu Družbenega dogovora o organiziranju in financiranju XIV. zimskih olimpijskih iger, ki ga je pripravil Izvršni svet, se predvideva, da se del sredstev za financiranje organizacije in neposredne izvedbe Iger zagotovi iz prihodka na podlagi marketinga Olimpijskih iger in to v višini 150 milij. din. Drugi del v višini 150 milij. din pa se bo

pokril iz sredstev proračuna federacije.

Sredstva, potrebna za financiranje izgradnje športnih objektov, bi zagotovili mesto Sarajevo, SRBiH in vse druge socialistične republike in socialistične avtonomne pokrajine po eno tretjino.

Izvršni svet je s svojim Odlokom o ugotavljanju odstotka za porazdelitev dohodka Loterije Bosne in Hercegovine za leto 1978 namenil v ta namen 23.000.000 din od ostanke dohodka od iger na srečo, v Proračunu za leto 1979 pa bodo ta sredstva prav tako dosegla 25.000.000 din. Skupščina mesta Sarajeva bo tudi zagotovila svoj del sredstev.

Aktivnost pri pripravah na Zimske olimpijske igre pa je prisotna tudi v ustreznih delovnih organizacijah, ki bodo odigrale pomembno vlogo zlasti pri izgradnji objektov infrastrukture.

Uspešna organizacija XIV. zimskih olimpijskih iger, po značaju najbolj pogoste mednarodne športne manifestacije, ki bo potekala v naši državi, po organizaciji pa najbolj zapletene, zahteva visoko stopnjo sodelovanja in koordinacije vseh nosilcev družbene aktivnosti na tem področju v naši državi.

Slovenski paket za Sarajevo

V republiški gospodarski zbornici je ustanovljen iniciativni odbor z nalogo, da zbere vse organizacije združenega dela, ki imajo interese za poslovno sodelovanje v gradnji olimpijskega Sarajeva in okolice.

Čestitke Sarajevčanom za uspeh v izbiri kraja za olimpijske igre 1984 od slovenske tovarne smuča iz športnega orodja »ELAN« iz Begunj, so navedene po izjavi direktorja tovarne Dolfeta Vojska, pod tekočo številko 1 v službeni dokumentaciji organizatorjev teh iger.

To naj bi bila majhna kompenzacija za skepsu, ki se je tu in tam pojavljala v Sloveniji, ko se je zvedelo za namene Sarajeva, da kandidira za olimpijsko mesto. Sarajevo je uspelo in slovensko gospodarstvo, ki se želi napram temu predvsem poslovno obnašati, sigurno ni bilo med temi skeptiki, niti ni danes in upa da različna mnenja iz preteklosti, ne bodo vplivala na možnost njene prisotnosti pri gradnji olimpijskega Sarajeva.

Kontakti, ki so že bili na relaciji Slovenija-Bosna in Hercegovina in Sarajevo-Ljubljana, so dober steber za optimizem, čeprav je prisotno spoznanje, da se bo okoli del v Sarajevu vodila težka konkurenčna borba z domačimi in inozemskimi partnerji, kjer gre za velike posle.

Slovensci zaradi tega hite. Jasno je, da je za Sarajevo treba pripraviti čim hitreje kompletan olimpijski paket, da posamezno brskanje ne more prinesiti uspeha in da ga je zaradi tega treba preprečiti. Zato je bil v okviru republiške gospodarske zbornice ustanovljen iniciativni odbor z nalogo, da zbere vse organizacije združenega dela, ki imajo interese za poslovno sodelovanje, od projektantov, proizvajalcev, do dobaviteljev.

Uspeh v Sarajevu lahko pričakuje le tisti, ki bo sestavil pravo vsebino paketa. Do konca novembra 1978 so Sarajevu ponudili svoje usluge švicarska gospodarska delegacija, francoska, švedska in avstrijska, medtem ko kredite ponujajo razne svetovne banke. Spisek teh se iz dneva v dan širi. V Sloveniji se tega zavedajo, ko pravzaprav skušajo vstopiti v zadnji vagon vlaka, ki že pelje na dolgo vožnjo proti letu 1984. Vsak čas bo sestavljena bilanca slovenskih možnosti, ki se bo ponudila organizatorjem v Sarajevu, pri kateri se bo iskalo vse možnosti za so-

(Nadaljevanje na 11. strani)

ELAN v Kranjski gori

Trije tekmovalci v prvi deseterici za svetovni pokal z Elanovimi smučmi

Zmagovalec z našimi smučmi na našem terenu

Stenmark je prišel v Kranjsko goro po zmago

Dvoje elanove smučmi na zmagovalnem odru

Mitja Ribičič pred. Rep. odbora SZDL Slovenije, kot pokrovitelj izročča zmagovalcu Stenmarku kristalno vazo

V slalomu Stenmark zmagovalec, Križaj odličen četrti

Največji uspeh našega najboljšega smučarja Bojana Križaja v veleslalomu v Kranjski gori

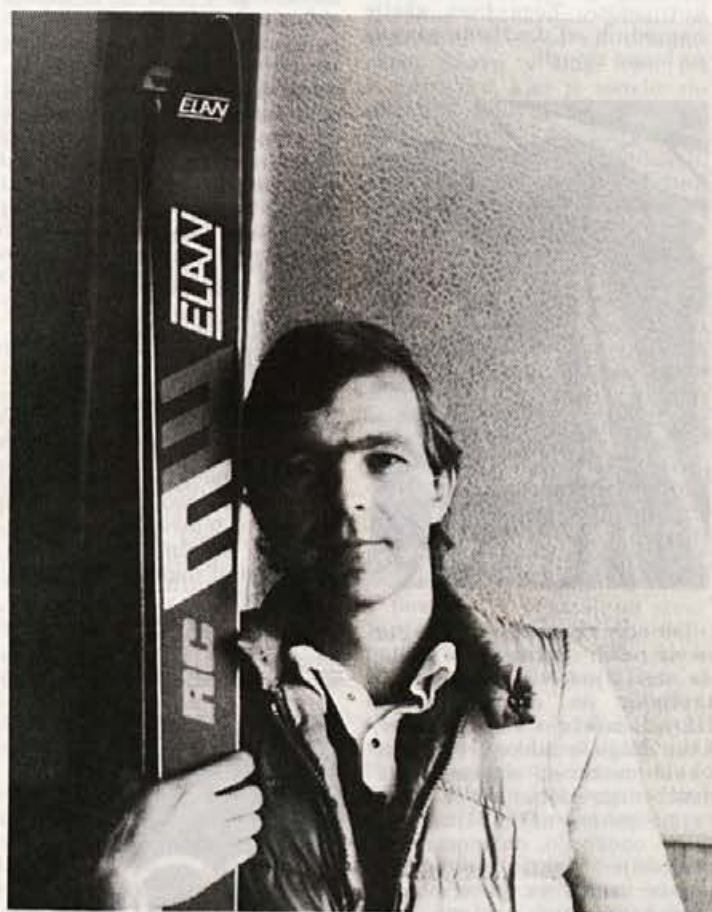
Mednarodno združenje športnih novinarjev v Bernu, je letos že drugič proglasilo za smučarja leta Ingemarja Stenmarka in mu podarilo zlato maketo prireditve svetovnega prvenstva v Garmischu

Prizorišče veleslalomu za svetovni pokal v Kr. gori

Prva posamezna letošnja zmaga Stenmarka v veleslalomu za svetovni pokal v Schladmingu

Manfred Grablar z našimi smuk smučmi

Avstrijski smučar, ki je vrsto let nastopal za barve Avstralije na tekmah za svetovni pokal, je postal profesionalni smučar. Tekmovalno kariero misli nadaljevati na tekmah profesionalcev onstran velike luže. Po uspešnih preizkusih naših smuk smučmi, je podpisal z nami pogodbo, da bo nastopal na naših smučeh.

Oblast držati od spodaj

Ker torej porabimo več, kot ustvarimo, to pomeni, da kot se učeno izražamo, anticipiramo dohodek, ki ga bomo šele ustvarili. Kaj lahko delavci v temeljnih organizacijah storimo za to, da bi obrzdale porabo in jo spravili v okvir dejanskih možnosti?»

Odgovor: Imeti moramo dober vpogled v pogoje ustvarjanja dohodka in njegove delitve. Ne smemo dovoliti, da se nam dohodek v kakršnikoli obliki odtuji, da skrene po poteh, ko ga izgubimo izpred oči našega družbenega nadzorstva. To pa pomeni, da moramo imeti trdne vsakodnevne zveze z delegati in delegacijami v delavskem svetu, v samoupravni interesni skupnosti, v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in drugje. Poglobiti se moramo v naše bilance. Ne sme nas zaslepiti goščava suhih in pogosto nepomembnih števil, za katerimi pa se v resnici skrivajo veliki problemi. Iz vseh teh bilančnih števil moramo izluščiti družbenoekonomsko bistvo svojega položaja in svoje prihodnosti, s tem pa tudi položaja in prihodnosti svoje temeljne organizacije in družbe kot celote. Tega brez akcije naprednih sil družbene zavesti ne bomo zmogli.

Ob oceni o porabi, ki gre čez okvir naših možnosti, bi dejal, da naši ljudje že dolgo ugotavljajo, da dobro živimo. Hkrati izražajo bojazen, češ, kako dolgo še lahko živimo čez okvir možnosti ustvarjenega družbenega dohodka. Takšna razmišljanja naših ljudi so resno opozorilo, da moramo v prihodnje vezati vse oblike porabe samo na povečevanje produktivnosti, s tem pa tudi na krepitev materialnih osnov združenega dela. Samo to je lahko zagotovilo za naš boljši jutri!

»Pri skoraj vsaki prekinitvi dela v delovni organizaciji navajajo kot vzrok

slabo informiranje, napačen obračun osebnih dohodkov, samovoljo itd. Le redko se zgodi, da pokažejo tudi na vzroke, ki so zunaj delovne organizacije. Zakaj?»

Odgovor: Soglašam z vami, da je treba iskati vzroke za prekinitve dela znotraj delovne organizacije, pa tudi zunaj nje. Najpogostejši vzrok je slabo informiranje, pravijo. To je najbrž res, toda to je samo površina stvari. Glavni vzrok je predvsem ta, da o delitvi dohodka še vedno v premajhni meri odloča tisti, ki ga ustvarja. To pa ne pomeni, da v takem primeru vedno odločajo o njem poslovodne strukture, čeprav po neformalnih poteh in pod plaščem samoupravljanja. Pogosto je dejansko odločanje v banki, v samoupravni interesni skupnosti, v državnem organu itd. To je sindikalni kongres v Beogradu posebej poudaril.

Prekinitve dela pogosto izražajo tudi nezadovoljstvo delavcev zaradi prevelike porabe izven proizvodne sfere, zaradi neracionalnega povečevanja administracije na vseh ravneh ter zaradi podobnih pojavov. Rešitev je v tem, da se okrepi oblast delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela ter po poti delovanja delegatskega sistema na vseh ravneh odločanja o širših družbenih vprašanjih. Samo po tej poti lahko odstranimo vzroke, zaradi katerih prihaja do prekinitve dela, ki povzročajo veliko škodo delavcem samim.

Prekinitve dela pogosto pokažejo tudi na šibkost subjektivnega dejavnika. Ob njih se najbolj nazorno pokaže, kako delujejo ali ne delujejo družbenopolitične organizacije in komunisti v njih, kaj dejansko pomenijo in kaj bi v resnici morale biti, če bi hotele obvladati situacijo v svojem okolju ne samo tedaj, kadar gre vse dobro, temveč tudi takrat, kadar je kritično in so nujni tudi posebni napori, odrekanja in celo žrtve.

»Naša obramba«

Naše vrle kuharice nam pripravljajo dobro hrano

Zima je tu in to dobra zima. Vse je dobesedno »sna nogah«, staro in mlado. Vrste ob žičnicah se večajo, kjer potrpežljivo čakamo, da nas ponesejo v višine, pri tem pa prav nič ne godrnjamo. Nerodno je le to, da so obrnjene navkreber, tako, da nam skrajšujejo še tisti del smučiča, ki je prirejeno za »drič«. Na cestah pa taka poledica! Ni čudno, da je zmanjkalo snežnih »orig. Zimska oprema je zakon. Pa kaj bi to, saj še avtomobilov manjka, da bi jim nadelo verige. Pol leta lepo v vrsto do nove »stojadinke«. Pa smo spel v vrsti, lepo mirno in tiho – tako smo vzgojeni. Sploh se več ne razburjamo mi Slovenci. Kako drugačni smo postali v tridesetih letih. Včasih bi se takoj stepli, če nam kaj ne bi bilo pogodu. No zdaj ko pa je zmanjkalo kave, to pa je bilo že malo preveč. Ta čas pa smo le bili malo nervozni. Priznajmo! Pa brez tega luksuza bi še nekako šlo. Ko pa gre za življenjsko važne potrebe, v mislih imam tiste, ki so in jih ni – pa se mi naježijo lasje. Kako bomo prali umazano perilo brez pralnega praška, ki ga kar naprej primanjkuje? Kje so pomaranče, ki smo jih uvrstili v našo redno prehrano? Za žarnice je razumljivo, da so problem, ko pa je že problem s samim električnim tokom. Ali pa zdomci. Teh sicer ne primanjkuje, pa so vendar problem. Zasedli so nam vse vlake okrog praznikov, tako da so dneve in tedne ostali razni uvozni materiali za našo industrijo na drugem tiru. »Nikome ništa«, bi rekli z našimi južnimi brati. »To je jasno ko pekmez! Tako mora biti. Še uho nam ne počí. Tudi meni ne z drugimi vred. In Janezu tudi ne.

Da pa je kaj takega mogoče, kar vam bom zdajle povedal, pa je nezaslišano. Ni izgovora, ni oprostitev!

Ko sem prejšnji petek brez izpite kave stopil v trgovino po

smučem in to še v tisto v Elanu, sem se počutil kot ob žičnici. In ker ni kazalo da bom kaj kmalu na vrsti, sem postal hote »nemogoče«, ker sem pač videl Janeza, da le tako kaj opraviš. Kot samoupravljalec in družbeni delavec smem kaj reči v korist naše družbene skupnosti. In sem rekel! En par smučí za mojo svakinjo RC 04 dolžina 150 cm. Sicer je začetnica, vendar ker že ima ostalo opremo 1 a, ji ne morem iskati smučí z napako, tisto slabše blago, ki je namenjeno domačemu kupcu, kot mi je prišepnil Janez. Vendar željenih smučí nisem dobil. Zdaj mi je pa bilo dovolj. Udaril sem ob pult in se zaklel, da jih bom strančiral, te Elanovce. V obraz jim bom zmetal družbeno kritiko. (Priznam, tiho bi bil, če bi smučí dobil). Zaripel v obraz sem jim povedal kar jim gre. Nezaslišano! Vse dobre smučí pošiljate v izvoz kapitalistom. Vaše smučí sploh niso smučí, to so propeleerji za letala, ki ste jih začeli izdelovati. Nimate ene drvarnice, kjer bi za nas državljanke proizvajali smučí, za vruga.

Verjemite mi, to je pomagalo. Objubili so mi, da se bodo poboljšali. Pa tudi vse tako kaže, da bo res. Na vrat na nos so se odpeljali na Švedsko in odkupili tovarno tekaških smučí, da jih ne bo manjkalo. Prisilili so Heimattienst v Avstriji, da jim ne bo podrl nove tovarne poliuretane smučí, da bi vsaj v enem letu odpravili pomanjkanje krajših modelov. Doma gradijo ogromno drvarnico za alpske smučí, da bo najkasneje v dveh letih odklonjena vrzel pri prodaji. Povem vam pa, sem jim dejal, ko bo teh smučí končno že enkrat dovolj ali celo preveč, da jih ne boste mogli prodati, takrat se bo v meni zopet prebudil čut družbeno odgovornega delavca, zakaj ste vse to storili? Pa ja ne zaradi mojega kritizerstva iz leta 1978?

30 let organiziranega slovenskega športa na Koroškem

Minilo je trideset let, odkar se slovenska mladina na Koroškem zaveda, da je telesna kultura potrebna in koristna, da je urjenje telesnih sposobnosti in telesna vaja važen dejavnik pri vzdrževanju zdravega telesa in zdravega duha. Pred tridesetimi leti so se mladinci prebudili in začeli ustanavljati društva, v katerih so se usposabljali in utrjevali s splošno telesno vzgojo, telovadbo in igro. Leto 1978 zato lahko smatramo za jubilejno leto organiziranega slovenskega športa na Koroškem.

Ob 30-letnici ustanovitve prvih »fizikturnih društev« je predsednik Slovenske športne (fizikturne) zveze v Celovcu Danilo Prušnik zbral gradivo in v naslednjem prispevku opisal zgodovino slovenskega športnega udejstvovanja vse od povojnih let, to je od ustanovitve prvih slovenskih športnih društev ter začetkov smučarskih skokov in nogometa, pa do današnjega športnega gibanja med Slovenci na Koroškem.

Prvi resni poizkusi športnega udejstvovanja koroških Slovencev v povojnem času segajo nazaj v leto 1946. Takrat so bili pod pokroviteljstvom Kmečke zveze za slovensko Koroško organizirani takoimenovani Kmečki dnevi, na katerih so se zbirali mladi fantje in se merili v košnji. V Šmi-

helu pri Pliberku se je 25. avgusta 1946 zbralo na Kmečkem dnevu kar 1000(!) ljudi, ki so tekmovalce vzpodbujali k hitri in natančni košnji. Podobna tekmovalna z odličnim obiskom prebivalstva so bila tudi v številnih drugih krajih širom Koroške.

V letu 1947 pa se je med koroškimi Slovenci začela uveljavljati tudi misel na organizirano športno udejstvovanje. Predvsem se je s to mislijo bavila takratna Zveza mladine za slovensko Koroško. V starih virih že zasledimo poizkuse prvih pravih športnih tekmovalcev — prve smučarske tekme v Št. Jakobu v Rožu in na Komeljnu v Podjuni. Slovenski vestnik je 31. 1. 1947 v poročilu o prvi smučarski tekmi slovenske mladine na Koroškem zapisal med drugim naslednje:

»Prve smučarske tekme se je v velikem številu udeležila mladina iz Št. Jakoba v Rožu. Pionirski s številkami okrog vratu so bili kot pravi športniki. Nestrpno so čakali znamenja za štart. Proga je bila precej strma, pa so se vseeno dobro držali in vsi srečno prispeli v cilj. Veselje jim je sijalo iz oči, ko so čakali na razdelitev nagrad. Posebno ponosno se je držal Knezov Hanzej, najmlajši tekmovalac, star komaj osem let. Dobil je prvo nagrado... V drugem delu tekmovalja so tekmovali mladinci med 14. in 20. letom. Proga je bila precej težavna in več kilometrov dolga. Navdušenje gledalcev je doseglo

vrhunec, ko je dosegel cilj prvi tekmovalac...«

Zveza mladine je bila takrat nositelj vseh pobud za športno udejstvovanje. Na pokrajinski konferenci v Dolah ob Vrbskem jezeru so se funkcionarji mladinske organizacije že zavedali pomena telesne vzgoje in ni bilo govora samo o krepitvi mladinske organizacije v udarniškem delu pri obnovi, v spoznavanju narodne zgodovine, v ljudskoprosvetnem delu, ampak tudi o krepitvi mladinske organizacije v športnem udejstvovanju. Prav iz tega obdobja so znana tekmovalna v Dohu ob vznožju Komeljna, ki so obsegala tako smučarske kot tudi sankarske tekme.

Velikega pomena za razvoj slovenskega športa na Koroškem posebej še glede njegove popularizacije so bili Mladinski dnevi, ki jih je organiziral pokrajinski odbor mladinske organizacije. V mesecu marcu leta 1947 je proslavljala mladina celovškega in borovljanskega okraja »Svetovni mladinski teden« na ta način, da je bil vsak dan v tednu posvečen eni izmed panog mladinskega udejstvovanja. Tako je bil 25. marec posvečen športu.

Kako resno so se bavili leta 1947 funkcionarji mladinske organizacije s problemom »fizikturna« (zastarel izraz za telesno vzgojo), je razvidno iz tega, da so morali delegati pokrajinske konference mladinske organizacije absolvirati meseca julija kratek praktični tečaj za organizacijo športne vzgoje.

Tako ni bilo slučajno, da so dekleta in fantje, ki so se po vojni vrnili v domač kraj, na mladinskem sestanku v Št. Janžu v Rožu sklenili, da ustanovijo športno društvo ter so s pomočjo mladinske organizacije in predsednika Korija Perča tudi takoj nabavili športna orodja. Delovanje novonastalega društva z imenom Slovensko fizikturno društvo »Borba« je bilo skromno. Športniki so se najprej zadovoljili z lahкими telovadnimi vajami in folklornimi plesi, s katerimi so nastopali na mladinskih dnevih v Št. Jakobu, na Blatu in v Logi vasi.

Na mladinskih dnevih se je vedno zbralo mnogo mladine, ki so jo telovadne vaje posameznih skupin močno navdušile. In tako so se leta 1947 po vsem Koroškem vrstili takoimenovani »fizikturni mitingi«.

Med pobudniki takih prireditvev je bil tudi sedanji profesor za telesno vzgojo na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu Milan Kupper, ki je kot študent navduševal slovensko mladino na Koroškem

za telovadbo. Na »fizikturnem popoldnevu« v Št. Petru na Vašnjah je vodil Kupper približno 50 deklet in fantov, ki so nastopili s sporedom, ki je obsegal različne igre, telovadne in gimnastične vaje, vlačenje vrvi, tek in štafete v različnih oblikah, ob zaključku pa še nogometno tekmo.

Omembe vredno je iz tega časa še športno srečanje v Mokrijah, ki ga je priredila mladina iz okraja Velikovec na južnem bregu Drave. O srečanju je bilo zabeleženo, da se mladina zaveda pomena telesne vzgoje kot oblikovalnega sredstva novega človeka. Geslo, ki je staro kot šport in ki pravi, da »v zdravem telesu živi zdrav duh«, je postalo vodilo športnega delovanja. Zanimivo je dejstvo, da je miting zajel mladino iz vse Podjune. Udeleženci so tekmovali v skoku v višino, v teku na 100 m, v teku na 1000 m, v primernih tekih pa tudi pionirski in dekleta. V borbi z žogo »med dvema ognjema« so takrat zmagali športniki iz Globasnice.

Iz tega časa je znan tudi množičen športni miting v Mohličah, ki je bil podoben tistemu v Mokrijah. Sledili so telovadni nastopi na mladinskem dnevu v Logi vasi pri Kopitnjaku, kjer je sodelovalo nad 100 telovadcev; nastopili so v »slovenskih« barvah; v belo-modro-rdečih oblekah. Nastop telovadcev je bil tudi na sporedu Ljudskega tabora pri Prangarju na Brnci, kjer se je zbralo 2000 pripadnikov slovenskega življa na Koroškem.

Se istega leta — od 25. do 29. avgusta — je pripravila mladinska organizacija za športne delavce in športnike seminar v Dolah ob Vrbskem jezeru. (Strunjanski seminarji današnje osrednje športne organizacije koroških Slovencev — Slovenske športne zveze imajo torej paralelo že v letu 1947). Pod vodstvom Milana Kupperja so bili tečajniki poučeni o teoretičnem znanju v povezavi s praktičnim izvajanjem posameznih športnih panog, o vezbanju in atletiki, o igri z žogo, o suvanju krogle, o gozdnem teku, o metanju kopja, o skoku v daljavo in višino, o metanju diska itd. Posebno poglavje na seminarju v Dolah so posvetili zimskim igram, v prvi vrsti smučanju.

Seminar v Dolah je dal povod, da je bila ob prvem snegu v Št. Janžu v Rožu v okviru tamkajšnjega Slovenskega fizikturnega društva »Borba« osnovana posebna smučarska sekcija. Znani slovenski smučar in planinec Hanzi Inzko iz Št. Janža pravi, da so telovadne vaje ter izleti na jezera

Priprave na olimpiado 1984

(Nadaljevanje s 7. strani)

delovanje z gospodarstvom Bosne in Hercegovine, zaradi koordinacije del okoli olimpiade.

Tako Slovenci. Olimpijske igre, gradnja in oprema vseh objektov v Sarajevu in okoli njega, bo med drugim dobra preveritev poslovne sposobnosti in pripravljenosti našega gospodarstva v celoti in prav od tega zavisi močna obremenitev devizne in plačilne bilance, na račun olimpijskega posega. Čim boljša bo domača ponudba, manjša bo potreba po uvozu. V slovenski gospodarski zbornici smatrajo, da je treba domači robni dati prednost,

razumljivo ob upoštevanju konkurenčnih pravil.

Domača ponudba bo zaradi tega morala vsebovati tudi finančno konstrukcijo, to pa pomeni, da se bo morala sarajevska investicija tretirati kot posebna postavka. Naše banke so dale pobudo za združevanje sredstev, da bi se uspešno mogli zoperstaviti inozemski ponudbi. Francozi na primer, ponujajo Sarajevu izgradnjo kompletne tovarne smučič, kar že samo na sebi dokazuje, da se na glavno mesto Bosne in Hercegovine ne gleda samo kot na olimpijski trenutek, temveč se prave kalkulacije delajo na postolimpijske steze.

To so pravzaprav vidiki tudi za naše gospodarstvo, kadar je govora o olimpiadi in Sarajevu.

(Nadaljevanje z 11. strani)

in v planine razvedrilo za poleti, toda »... vse to je bilo premalo, nismo mirovali in komaj je zapadel prvi sneg naše hribe, smo ustanovili smučarsko sekcijo Št. Janž. Sledili so nam tudi fantje iz Bilčovsa in Zahomca. In že je bila prva smučarska prireditelja v Št. Janžu. Uspela je prav dobro, udeležilo se je le-te veliko število smučarjev iz drugih hribev. Tej prireditvi so sledile druge v Bilčovsu in Zahomcu« (Koledar slovenske Koroške 1959).

Nekak pregled športnega udejstvovanja slovenske mladine na Koroškem za leto 1948 je zaslediti v mesečni prilogi Slovenskega vestnika »Mlada Koroška«. Tam je zabeleženo, da so zastopniki slovenske mladinske organizacije sodelovali pri svetovni štafeti v Prago, ki so jo na Vratah na italijansko-avstrijski meji prevzeli od napredne demokratične mladine Italije ter jo skupno s Svobodno mladino Avstrije ponesli v Celovec. Sicer pa je v omenjenem listu med drugim zapisano:

»Dosljej smo polagali največjo pozornost le na kulturno delo v mladinski organizaciji. Kot pa kaže leto 1947, je Zveza mladine začela tudi z načrtno gojitvijo fizkulture... Na fizikalnem tečaju v Dolah je mladina pokazala veliko zanimanje tudi za to področje. Fizkultura je bila razširjena v prvi vrsti le med mestno in delavsko mladino. Mnenje, da kmečka mladina dovolj telovadi že pri težkem vsakdanjem delu in bi šport le slabil njene telesne moči, je mladina spoznala za napačno in se danes že jasno zaveda pomena fizkulture, katere namen ni le telesna razgibanost in igre, ampak takšno športno udejstvovanje, ki teži za tem, da doseže čim boljše in večje uspehe v borbi s časom, zaprekami in nevarnostjo. Torej ideja borbe in tekmovanja, ki ima namen, da razvija sposobnosti posameznika v delu za skupnost in tesno povezuje posamezne člane skupnosti. Ta povezanost in skupna moč, ki izvira iz zdravega in prožnega telesa in duha, je posebno potrebna mladini slovenske Koroške v borbi za skupni cilj narodnega razvoja in njegove svobode. V spoznanju pravega pomena fizkulture udejstvovanja je naša mladina sklenila, da bo nadaljevala z načrtno in splošno fizkulturno vzgojo.«

Tečaj v Dolah je vsekakor dobro uspel in že kmalu je bilo zaslediti prve sadove. V vsakem oziru je leto 1948 za slovenski šport, kar se tiče organiziranega delovanja društev, zelo pomembno. Torej je minilo trideset let, odkar so se

začeli slovenski športniki na Koroškem baviti z mislijo organiziranega športa. Zavedali so se, da je treba ustanovljati društva, ki bodo zbirala mladinke in mladince, saj brez njih ni misliti na vidne dosežke niti na športne nastope.

Ustanovljeni so bili stalni telovadni krožki – da omenim le nekatere – v Bilčovsu, v Kapli na Dravi, v Št. Petru na Vašinjah in v Železni Kapli. V telovadnih krožkih se je mladina pripravljala za mladinski dan. Enkrat na teden so vadili tudi v Št. Ilju, v Št. Jakobu, v Št. Vidu v Podjuni, v Pliberku, v Borovljah in v Dobrli vasi. V Kapli na Dravi so npr. vadili v metanju bombe, kopja, tenis žoge in diska. Boksanje je ponavadi odpadlo zaradi utrujenosti telovadcev. Mladinci omenjenih stalnih krožkov so imeli svoj »veliki nastop« na mladinskem dnevu v Logi vasi, kjer so tekmovali v skoku v daljavo in višino, teku in drugih panogah. Na sporedu so bili tudi rokoborba, prevalj na glavo čez pet ležečih tovarišev, borba med »jezdecii«, piramide, zvezda in odbojka. Bile so to prave slovenske športne igre.

Iz športnih krožkov so nastala Slovenska fizkulturna društva (v nadaljevanju SFD), ki jih je oblast tudi uradno-pravno priznala. Bila so to SFD »Tabor« v Št. Jakobu v Rožu, SFD »Borec« v Ločah ob Baškem jezeru, SFD »Slavica« v Logi vasi, SFD »Partizan« v Kapli na Dravi, SFD »Planica« v Dobrli vasi, SFD »Triglav« v Št. Vidu v Podjuni, SFD »Mladost« v Pliberku in SFD »Triglav« v Kotmari vasi.

Vzporedno z lastnim delovanjem in nastopi krajevnih društev pa so šla prizadevanja tudi v smeri ustanovitve organizacije, ki bi združevala društva in člane, jim nudila pomoč pri organiziranju tekmovanj, jim dajala napotke za delovanje in jih tudi drugače podpirala pri uresničevanju njihovih ciljev. Ta organizacija pa naj bi reševala tudi vprašanja skupnih akcij ter društva usmerjala.

Tozadevne želje in zahteve slovenskih športnikov so se uresničile, ko so se v nedeljo, 19. junija 1949, zbrali delegati in najboljši športniki na ustanovnem občnem zboru Slovenske fizkulturne zveze v Celovcu. Navzoči so bili zastopniki vseh že obstoječih društev, pa tudi zastopniki iz tistih vasi, kjer naj bi se društva še ustanovila. Občni zbor je sprejel v Slovensko fizkulturno zvezo vseh devet že obstoječih in uradno priznanih slovenskih športnih društev.

(nadaljevanje sledi)

Danilo Prušnik

Razstavljena žičnica »POMA« tip 4100

Vlečnica »POMA« tip 4100

Na lanskoletnem jesenskem zagrebškem velesjmu je bila razstavljena vlečnica POMA tip 4100, katero je kasneje odkupila Temeljna telesna kulturna skupnost Škofja Loka, za potrebe Starega vrha.

Na sliki so predstavniki RTV Zagreb, urednik revije »SAM«, Borut Puc, naš predstavnik v Zagrebu in glavni direktor Elana, Dolfo Vojsk ob ogledu razstavljene vlečnice.

Vzpon na »POPO« 5442 m in na »ORIZABO« 5700 m

Aerea del Volcán Citlaltépetl (Pico de Orizaba). Air view of the "Pico de Orizaba" Volcano. Estado de Veracruz, México.

Skupina štirinajstih planincev in alpinistov iz Radovljice in okolice, je v novembru lanskega leta krenila na pot preko Atlantika – v Mehiko. Namen teh vrlih gornikov je bil, da zavzamejo dva, že mrtva vulkana, to je POPOKATEPETEL, visok 5442 metrov in ORIZABO, visok 5700 m, ki je obenem najvišji

vrh v Mehiki. V odpravi je bil tudi član našega kolektiva, tov. Jože Balant, ki nam je poslal pozdrave z razglednico. Nalogo so opravili zadovoljivo, čeprav je bil vzpon precej težaven, saj so se skoraj vsi povzpeli na oba vrha, kljub redkemu zraku in strupenih žveplovih par.

Novoletna čestitka

TEČAJNIKI 17. dvomesečnega političnega tečaja RS ZSS in RK ZSMS na usposabljanju za še uspešnejše družbenopolitično delo vam želimo v nastopajočem novem letu 1979 delovnih uspehov in vso osebno srečo in zadovoljstvo.

Delovni jubilej ob koncu leta v obratu smuči

Novoletna slovesnost v obratu smuči — ob izpolnitvi plana

Zadnje dni preteklega leta je bila v obratu smuči — na »končni« kratka slovesnost ob izpolnitvi plana proizvodnje smuči. Delavcem je spregovoril vodja proizvodnje mag.

Vrečko Maks, dvema najboljšima delavcema, bratoma Mrak Andreju in Francu pa je izročil po en par smuči v znak priznanja za kvalitetno delo v skupini RC smuči.

Brata Mrak, Andrej in Franc, nagrajena za kvaliteto RC smuči

Srečanje Elanovih borcev NOV — ob novem letu

Borci so zborovali

Kot vsako leto ob koncu leta, tako so tudi v decembru zborovali borci, tisti, ki so še aktivni — teh je še 18 in borci — Elanovi upokojeenci, ki jih je 31, torej skupno 49.

Ob tem opravijo svoj redni

letni občni zbor in se pogovarjajo o nalogah in delu njihove organizacije v sklopu del. organizacije. Novoletnim darilom so se odpovedali v korist skupnega izleta v letošnjem letu.

Novoletni obisk upokojeencev

Kot vsako leto, je bilo tudi letos, sredi meseca decembra, srečanje upokojeencev, bivših sodelavcev naše delovne organizacije, združeno s pogostitvijo in obdaritvijo.

Srečanja se je udeležilo 70 upokojeencev, prišlo pa je tudi precej predstavnikov delovne organizacije, njenih samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij.

Kljub temu, da se število upokojenih sodelavcev iz leta v leto večja, letos jih je že 85, tako številna udeležba na srečanju pove, da upokojeni sodelavci radi pridejo v svojo nekdanjo delovno organizacijo, da jih zanima kako delovna organizacija dela in kakšne uspehe dosega in ne nazadnje pridejo tudi zaradi tega, da se spet vidijo, se pogovorijo in obudijo spomine na nekdanje čase.

Letos je prišel prvič na srečanje tudi Kolenc Franc, ki živi sedaj v okolici Novega mesta, za katerega do lanskega leta sploh nismo vedeli, da spada med Elanove upokojeence.

Starejši sodelavci se bodo morda spomnili, da je leta 1948. delal v smučariji Kolenc Franc, takrat 18-leten fant, ki je po dveh mesecih odšel v mladinsko delovno brigado.

Tam je zbolel in po večletnem zdravljenju ostal težki invalid, ki so ga tudi invalidsko upokojili. Ima prizadete spodnje okončine in se lahko giblje le z invalidskim vozičkom. Do lanskega leta sploh ni bilo jasno čigav invalid je, potem pa so nam sporočili, da je neposredno pred boleznijo delal pri nas in da je naš upokojenec. Tako smo Kolenca priključili našim upokojeencem. Tega je bil zelo vesel, saj ga je prizadelo, ko ni spadal nikamor, oz. ni bil nikogaršnji, kot je sam povedal.

Glavni direktor, Dolfe Vojsk, je navzočim povedal nekaj o delu delovne organizacije, o njenih prizadevanjih in uspehih ter o načrtih za prihodnje.

V svojem govoru se je posebej zahvalil tistim upokojeencem, ki so se pred kolektivnim dopustom odzvali našemu vabilu in prišli pomagat v skladišče smuči, da smo lahko pravočasno odpremili smuči.

Za popestritev večera in prijetnejše vzdušje je oktet DPD Svoboda Fr. Prešeren iz Žirovnice zapel nekaj pesmi. Za tiste, ki pa se radi malo zavrtijo, je poskrbel Janez Hrovat.

Tako je minilo nekaj prijetnih uric in ob čestitanju za srečno in zdravo novo leto smo se razšli v upanju, da se naslednje leto ob istem času spet vidimo, čc ne že prej.

Z. P.

Vsakoletno srečanje z našimi upokojeenci — december 1978

Pri vojaki v Žirovnici in Boh. Beli

21. decembra 1941 je bila v mestecu Rudo ustanovljena 1. proletarska brigada, prva redna enota naše vojske. Ob ustanovitvi je bilo v njej 1199 partizanov in partizank. Imela pa je šest bataljonov. Kar 651 jih je bilo članov KPJ ali Zveze komunistične mladine Jugoslavije. Naslednjega dne 22. decembra, se je brigada prvič spopadla z Italijani in jih hudo porazila. 23. decembra pa je zajela 105 italijanskih vojakov in štiri oficirje. V spomin na ustanovitev 1. proletarske brigade slavimo 22. decembra, kot dan JLA.

Predstavnika naše delovne organizacije sta obiskala 22. decembra 1978 graničarje karavle Matija Tomaža Verdника, nad katero ima naša delovna organizacija patronat. Poleg naših, so se udeležili slovesnosti še mnogi predstavniki delovnih organizacij, družbenopolitični delavci, Planske zveze in Lovske zveze. Po krajši slovesnosti in čitanju ukaza vrhovnega poveljnika oboroženih sil tov. Tita, je bilo večje število vojakov odlikovanih kot vzorni vojaki, mnogi pa so dobili nagradni dopust. Nehote, ob naletavanju snega in menjavanju straž in patrolj v mislih ugotoviš, da pripadnikom obmejnih enot ni lahko. Predvsem zaradi tega ne, ker

neprestano preti nevarnost, da se izgubiš v patetiki, ali pa postane beseda toliko papirnata, da se zdi daleč od resnice. S prevzemom dolžnosti se končajo naivne predstave o »sprehodih« skozi gozdove, čez trate in podobno. Toda naj je pot v temi, vetru, dežju in snegu po zadnjih poteh naše zemlje še tako težka, plačilo pride z novo rojenim dnem, ko se vse, kar si v temi samo čutil, v sebi odpre pred teboj. Hoditi po stezah v Karavankah – to je domovina, napiti se sveže studenčnice – to je svoboda.

Ko razmišljam o teh stvarih, mi je tudi jasno, zakaj pravijo, da so obmejni čuvarji ponosni ljudje. Ponosni so zato, ker jim je družba zaupala pomembno nalogo.

Po slovesnosti in ob »srbskem pasulju« smo si skupaj ogledali televizijski prenos iz Kranjske gore. Vojaki so zatrjevali, da so ponosni, da bodo lahko vozili smuči naše proizvodnje, s katerimi sta prav ta dva dneva dosegla Stenmark in Križaj – SVE-TOVNI SLOVES.

Kolektivu Elana se zahvaljujejo za podarjene smuči in palice, ter želijo še mnogo nadaljnjih uspehov v proizvodnji in na tekmovalnem področju.

Milan Stare

Obisk vojakov za dan JLA v Elanu

Zahvala upokojenecv

Kolektivu ELAN, sindikalni organizaciji in vsem, ki so sodelovali za letošnje upokojensko srečanje, se iskreno zahvaljujemo. Srečanje je bilo tako prijetno kot še nikoli. Iznenadeni smo bili ob popestritvi lepega petja pevcev društva »Svoboda« iz Žirovnice in se ob tej priliki tudi njim najlepše zahvaljujemo.

Kako ELAN ceni naše minulo delo, smo občutili z bo-

gato obdaritvijo. V tem naj bi bil ELAN vzor mnogoštevilnim podjetjem.

Srečalo se nas je večina upokojenecv, vsem ostalim, ki se iz kateregakoli vzroka niso mogli udeležiti srečanja, pa ob tej priliki želimo srečno, zdravo in zadovoljno 1979 novo leto.

Prav tako želimo in pozdravljamo kolektiv ELANA
Elanovi upokojeneci

VIII mediteranske igre
Split 1979

Villes jeux méditerranéens
Split 1979

KOOS Elan vabi

Že v zadnjih tedenskih informacijah in z obvestili na oglasnih deskah smo vas obvestili, da KOOS organizira rekreacijo za člane kolektiva. Kljub široki akciji sindikata, da omogoči čim večjemu številu delavcev rekreacijo v prostem času, je bil odziv članov kolektiva izredno slab. Zato smo se odločili in to zaradi slabe informiranosti delavcev, da tudi v Smučini napišemo nekaj besed o organizirani rekreaciji. Upamo, da bo odziv tokrat drugačen in da bodo delavci izkoristili ugodnosti, ki jih čakajo.

1. Plavanje v PARK HOTELU na Bledu: (samo za člane kolektiva)

Organizirano je 3-krat tedensko in to v:

ponedeljek, četrtek in petek – vsakokrat od 15.–18. ure
Cena karte je 15.– din (drugače pa 30.– din) in velja samo za en dan.

Zelo priporočamo, ker je bazen nezaseden.

2. Rekreacijsko drsanje na drsališču na Bledu: (za člane kolektiva in njihove ožje svojce)

Organizirano je vsako sredo od 19.30 do 21.00 in to za podpisnike pogodbe – Almiro, Elmont, Kemično tovarno Podnart, GG Bled in Elan.

Cena karte je 5.– din (za kup drsališča za 1 uro je 1.000.– din).

Zelo priporočamo, ker drsališče ni zasedeno (povprečno 30 drsalcev).

3. Smučanje na Zatniku: (samo za člane kolektiva)

Organizirano je v podobni obliki kot lansko leto, s to izjemo, da posameznik dobi največ dve karti za teden v naprej. Vsak ima možnost kupiti celodnevno karto za delavnik, ki stane 50.– din (drugače 80.– din), ali pa za soboto, nedeljo, praznik, ki pa stane 80.– din (drugače 100.– din). Tudi tokrat dobite dnevno karto šele na Zatniku, tu pa dobite le bon.

Vse tiste, ki imajo bone še iz lanske sezone, obveščamo, da ne veljajo in da jih ni moč zamenjati.

4. Smučanje na Koblji: (samo za člane kolektiva)

Za smučanje na Koblji ima vsak možnost dobiti celodnevne karte po znižani ceni 60.– din (drugače 100.– din) in to za enkrat vsak samo dve. V primeru, da povpraševanje ne bo veliko, bomo delili tudi več kot dve, o čemer vas bomo naknadno obvestili.

Karte se bodo prodajale vsak petek od 12.30–14.00 v pisarni obratovodstva smuča – hala A in to za en teden v naprej. Kakršnekoli spremembe bomo sporočili v tedenskem poročevalcu.

KOOS ELAN

Elan občinski sindikalni prvak – 1978

Na občinskih sindikalnih športnih igrah 1978 je bilo 12 športno rekreativnih panog. Na tekmovanjih je vsega nastopilo 3259 članov sindikata iz 105 OOS.

Elan je bil med vsemi najuspešnejši in je bil v Festivalni dvorani na Bledu 23. decembra lani proglašen za zmagovalca Sind. športnih iger 1978.

Rezultati posameznih panog za Elan:

- VELESLALOM:**
 - Moški 1. mesto
 - Ženske 2. mesto
 - Skupno 1. mesto
- SMUČARSKI TEKI:**
 - Moški 1. mesto
 - Ženske 1. mesto
 - Skupno 1. mesto
- KEGLJANJE:**
 - Skupno 3.–4. mesto
- BALINANJE:**
 - Skupno 3. mesto
- ŠAH:**
 - Skupno 1. mesto
- STRELJANJE:**
 - Moški 2. mesto
 - Ženske 2. mesto
 - Skupno 2. mesto
- MALI NOGOMET:**
 - Skupno 1. mesto
- PLAVANJE:**
 - Moški 3. mesto
 - Skupaj 3. mesto

1. Elanov novoletni kros

V Begunjah je bil 28. decembra 1978 organiziran 1. ELANOV novoletni kros, katerega se je udeležilo skromno število tekmovalcev, vsega skupaj 4 člani in 1 članica. Udeležba je bila skromna zaradi prepričanja nekaterih, da se kros lahko organizira samo v spomladanskem ali jesenskem času. Drugi pa se ga niso udeležili iz protesta, ker je bil organiziran na željo posameznika, ki mu je manjkala disciplina v tekmovanju za športnika in šahista ELAN.

Proga, katere štart in cilj sta bila pred osnovno šolo v Begunjah, je bila dolga 1800 m za člane in 900 m za članice.

Neuradni rezultati:

Moški:

- Kozinc Boris 7,10
- Zupan Tine 7,20
- Praprotnik Filip 8,48
- Globevnik Darko 12,00

Ženske:

- Kajdiž Olga 5,30

Praprotnik Filip

9. AUTO RALLY:

1. mesto

10. NAMIZNI TENIS:

- Moški 1. mesto
- Ženske 1. mesto
- Skupno 1. mesto

11. KEGLJANJE:

- Ženske 2. mesto
- Skupno 2. mesto

SKUPNA UVRSTITEV:

- ELAN 1. mesto 1527 točk
- VERIGA 2. mesto 1508 točk
- ISKRA 3. mesto 868 točk

Tako so moške ekipe v vseh športih dosegle 2. mesto, ženske ekipe pa 1. mesto.

ČESTITAMO!

Strelsko sindikalno prvenstvo

Praprotnik, Jesenskovala in TOZD IE – prvaki

Z dokaj močno udeležbo v moški in maloštevilno v ženski konkurenci se je končalo sindikalno prvenstvo v streljanju z zračno puško za leto 1978. Tekmovanje je bilo dne 24. 12. v prostorih SD »Kokrški odred« Begunje v prostorih stare osnovne šole v Poljčah. Sicer številno udeležbo, pa relativno slabimi rezultati je bil vrstni red pri moških in ženskah sledeč:

MOŠKI

Me- Priimek sto in ime	Št. krog.
1. Filip Praprotnik 2 x 10	156
2. Anton Vidic 0 x 10	156
3. Rudi Kokalj 1 x 10	154
4. Janez Hanžič 1 x 10	149
5. Jože Hrovat 0 x 10	149
6. Boris Kozinc	144
7. Anton Albinini	141
8. Jaka Kocjančič	135
9. Niko Tonejc	130
10. Maks Vrečko	127
11. Lado Hegedič	122
12. Janez Kolman	119
13. Milan Debeljak	117
14. Matevž Peinkihner	116
15. Anton Podobnik	114
16. Vester Pangerc	113
17. Florjan Škofic	109
18. Zvone Potočnik	108
19. Janko Ferkolj	100
20. Drago Zupan	97
21. Franc Resman	94
22. Josip Radevič	92
23. Franc Gogala	80
24. Brane Hrovat	79
25. Janez Krivic	74
26. Lado Hrustelj	43

Šah

Tudi tokrat prvi Vrečko Maks

V soboto, 23. 12. 1978 je bilo na sporedu sindikalno prvenstvo v šahu. Tekmovanja, ki je potekalo v sejni sobi, se je udeležilo 16 tekmovalcev med njimi veliko takih, ki sedejo za šahovnico samo ob takih prilikah. Na žalost pa je tokrat potekalo tekmovanje brez udeležbe nežnejšega spola. Tekmovanje je bilo zanimivo predvsem zato, ker so vodilni v tekmovanju za športnika in šahista ELAN-a tu nabirali še zadnje odločilne točke. Zaradi tega je bilo že na začetku videti, da bo prišlo do nekaterih presenečenj in tudi nervoja med igralci je dala vedeti, da gredo nekateri na vse ali nič. Na koncu pa se je vse

skupaj srečno končalo za vse, saj je vsak udeleženec dobil nagrado za udeležbo.

Končni vrstni red:

	točk
1. Maks Vrečko	13,5
2.–3. Milan Dragan	11,5
2.–3. Zvone Potočnik	11,5
4.–5. Mirjam Langus	10,5
4.–5. Tone Benedičič	10,5
6.–7. Franci Resman	10,0
6.–7. Vinko Jerala	10,0
8. Jauh	8,5
9. Rudi Kokalj	7,0
10. Milan Debeljak	5,5
11. Filip Praprotnik	5,0
12.–13. Janez Hanžič	4,5
12.–13. Brane Hrovat	4,5
14. Danilo Hrovat	3,5
15. Lado Hegedič	2,5
16. Slavko Toman	1,5

Praprotnik Filip

Šahovski program del in nalog v letu 1979

- udeležba na turnirju za pokal maršala Tita
- organizirati dvoboj z vojakami JLA Bohinjska Bela
- povečati udeležbo na rednih mesečnih turnirjih v ŠD Lesce in Radovljica
- udeležba na turnirju »Sobec« 29. 7. 1979 (dve ekipi)
- zagotoviti udeležbo na turnirjih druge, tretje in četrte kategorije
- udeležba na lesariadi v Ljubljani
- udeležba na turnirju ŠS Virtus Duplica
- udeležba na turnirju ob dnevu republike 25. novembra 1979 v Kranju (obe ekipi)
- udeležba na raznih turnirjih
- organizirati dvoboj s šahisti psihiatrične bolnice Begunje
- organizirati redne mesečne turnirje (12 x)
- organizirati ekipno prvenstvo po TOZD-ih v letu 1979
- organizirati sindikalno prvenstvo za posameznike v letu 1979
- zagotoviti udeležbo na občinskem sindikalnem prvenstvu leta 1979, ki bo v Radovljici za člane in članice
- povečati članstvo ŠS itd.

Izvršni odbor sestavljajo:

- Tone Benedičič – predsednik
- Andrej Resman – namestnik preds.
- Milan Dragan – tehniški vodja – moški
- Mirjam Langus – tehniški vodja – ženske
- Maks Vrečko – blagajnik
- Filip Praprotnik – preds. nadz. odbora
- Bojan Zajc – član

Nadzorni odbor:

- Filip Praprotnik – predsednik
- Franc Resman – član
- Franc Blažič – član

Predsednik ŠS
Tone Benedičič

Nagrada skandinaviska križanka

ŠVUČ. CENTER	NIZOZEMSKI LANIST	DNIKAN	BLAŽRT KINTEIN	POPRAVA BILJNIŠTVOV	SENIKO INE	NOŠI PASUPNIK V ITALIJI	ZAR
ŠVUČIŠE NAB ZARAFEN							ANGLIŠKO PIVO
ZAJARNIK							
POVARNO ELENTRA PMAHIVY			ITALIJANJEVKA	SOCIJALNA			
DUŠIK	BRANJ VIAN	ŠKOFIŠKO			RELIŠIJE		
VRZLIK			TEZARO V AFRIKI	NIŠI PAPER	VARŠTA	SMUŠI	LITER
MAJBOJŠI							ČEŠKA BOŠNJA
ŠVIČAR							
KRAJJI MAJ BIEBU							ODAJIŠKO
ANDRJE IVO			AMPER	ZORA			
GNUSOBA			SPORTNOVINA				VRV
							POŠTA
KIŠIK	POST						
ULICA FRANC.	BARUV. PAROBI		DAVNOŠKO				
LETOVŠKI KRAJ			AVSTRALIJA				

REŠITEV NOVOLETNE ITALIJANSKE KRIŽANKE

Vodoravno: Usedlina, udar, Srečno Novo leto, sanke, opis, Oton, MR, Ida, AC, Gvano, uta, NLP, rinka, OM, č, viski, ari, Dane, Ida, šaš, statva, t, erot, livarnica, on, Kv, SEV, nimaš, atropin, Anzej, REA,

stot, ože, ta, NASA, iver, Ilmen, gotika, pes, Iri, osa, Noe, kmetina, c, strden, na, nota, ja.

Pravilno je rešil Anton Starin in prejme nagrado din 30,00

XII. TURNIR

11. XII. 1978

Št.	Prilasek in ime	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1.	BOVČAR BRANKO	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	ESTERMAN PAVEL	0	1	0	0	0	0	0	1/2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	POSPROBNIK FILIP	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
4.	PODOČNIK ZVONK	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1/2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	BEZMAN ANDRIJ	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	BEZMAN MIHAI	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	BRADAN MIHAI	1	1/2	1	1	1	1	1	1	1/2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	BRUČO VIKO	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1/2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.	ROKOTIČI ANTON	0	1	0	0	1	0	1/2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.	PROKO MARK	1	1	1	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11.	STAJČIČ PRANO	1	0	0	0	0	1	0	1/2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					

XII. TURNIR

11. XII. 1978

Varnost in nevarnost Na železnici

Varnost v železniškem prometu še ni na zadovoljivi ravni

• Tehnične pomanjkljivosti na progah, njihova izrabljenost, slaba tehnična opremljenost in upočasnjen razvoj modernizacije železniškega prometa omejujejo večjo varnost

• Med leti 1973 in 1977 je bilo v železniškem prometu in na železniških prehodih letno po 1365 nesreč, v katerih je vsako leto umrlo od 400 do 600 ljudi

• V prvem polletju lanskega leta je znova naraslo število nesreč in število mrtvih v železniškem prometu

Na cestah

Prometna varnost na naših cestah je vse slabša

• Na jugoslovanskih cestah je lani umrlo 5125 ljudi, ranjenih pa jih je bilo 65.000 udeležencev v prometu

• Okoli 80 odstotkov vseh prometnih nesreč so zakrivičili vozniki

• Posamezne ceste v naši državi pomenijo nenehno nevarnost za ogrožanje prometne varnosti, saj niso ustrezno tehnično opremljene (preglednost v ovinčkih, zožitev cest, slabo vzdrževanje)

• Nujno bo potrebno dvigniti splošno kulturo vseh udeležencev v prometu in bolj spoštovati zakonske predpise

Potni list pet let

• Enostavnejši postopek izdajanja in podaljševanja potnih listov vojaškim obveznikom, saj jim ne bo potrebno k vlogi prilagati tudi dovoljenje vojaških organov

• Osebi, ki ni izpolnila obveznosti do organizacije združenega dela ali druge organizacije, bodo lahko zavrnila zahtevo za izdajo potnega lista oziroma vizuma

• Ob tiskanju in izpolnjevanju potnih listov ter obrazcev za njihovo izdajo naj bi Zakon posebej predvidel, kako bodo upoštevani jeziki in pisave narodov in narodnosti Jugoslavije

Zahvala

Ob težki izgubi dragega moža in očeta

FRANCA AMBROŽIČ
iz Krnice

se iskreno zahvaljujema za izrečena sožalja in sodelavcem strojne in lakirnice za venca na grob.

Žalujoči: žena Lucija in hči Erika

Zahvala

Ob težki izgubi drage mame

MARIJE POLANEC

se zahvaljujem za izrečena sožalja, posebno pa še sodelavcem strojne za finančno pomoč, namesto venca na grob.

Žalujoči sin POLANEC ALOJZ

Zahvala

Ob nenadni, težki izgubi drage mame

KATARINE ŠTIBELJ

se iskreno zahvaljujema za izrečena sožalja, posebno pa sodelavcem modelarne in kontrole za podarjena venca, sodelavcem lakirnice pa še za denarno pomoč. Hvala tudi za spremstvo na njeni zadnji poti.

Žalujoča sinova
Korl in Franci z družinama

Zahvala

Ob težki izgubi dragega očeta

JOŽETA BALOHA

se zahvaljujem vsem za izrečena sožalja, posebno pa še sodelavcem kontrole za podarjeni venec, sodelavcem nadaljnje metalne pa za denarno pomoč namesto venca na grob.

Žalujoči sin Franci z družino

UREDNIŠKI ODBOR: ing. Zajc Bojan, Janša Stanislav, Bulovec Franc, Kolman Franc, Knafelj Slavko, Brajnik Vane — ODGOVORNI UREDNIK: Knafelj Slavko — Izhaja mesečno — Za člane kolektiva brezplačno — Tiska Gorenjski tisk, Kranj